

MONOPOLISERA, månåpåliserå, v. a. 1. Drifva, idka som monopol.

MONOPOLIST, månåpåli'sst, m. 3. En, som uteslutande idkar något slags handel eller näring.

MONOTEISM, månåteí'ssm, m. sing. (från grek.) En enda Guds dyrkan.

MONOTON, månåtån, a. 2. (från grek.) Entonig, enformig.

MONOTONI, månåtåni', f. 3. Entonighet, enformighet.

MONSEIGNEUR, månnåsännjö'r, m. 3. (fr. ord af lat. *Meus*, min, och *Senior*, äldre, förman) Hederstitel, som i Frankrike gifves furstar i tilltal och äfven i tal om dem, svarande ungefär emot det svenska: Nådig herre.

MONSIEUR, måssiö', m. pl. *messieurs*. (sammansdraget af *Monseigneur*) 1) Herre; min herre. — 2) Titel, som tillkom franska konungens äldsta broder.

MONSTRANS, månnstrånns, m. 3. (af lat. *Monstrare*, visa) Med juveler prydt kärl af guld eller silfver, hvaruti en större, invigd hostia förvaras, som på vissa högtidsdagar, hos katolikerna, utställes på högaltaret för folkets tillbedjande, och hvarmed vid gudstjensten välsignelsen utdelas åt församlingen.

MONSTRUM, månnstrumm, n. pl. *monstra*. (lat.) Vidunder; missfoster, odjur.

MONSTRUÖS, månnstruös, a. 2. Vidunderlig, oformlig, oskaplig, ofatt; onaturlig; afskyvärd.

MONTERA, måntëra, v. a. 1. (fr. *Monter*, af lat. *Mons*, berg) Utrusta, förse med nödigt tillbehör, sätta i skick, ordna, hopsätta, göra färdig till begagnande; infatta (juveler). *M. en kanon*, förse den med lavett; äfv. lägga den på lavetten eller plantera den på batteriet.

MONTERING, måntëring, f. 2. 1) Sättande i skick, hopsättande, infattande. — 2) Infattning.

MONUMENT, -- må'nnt, n. 3. o. 3. (lat. *Monumentum*) Minnesmärke, minnesvärd.

MONÖKA, se *Månöka*.

MOPP, m. 2. (skepp.) Stång, hvars ena ända är omvrad med långulligt fårskinn; begagnas till rentorkande af däck, o. s. v.

MOPS, må'pps, m. 2. Hund af Doggsläktet, ej öfver 2 fot lång, brungul, dum, feg och olärsaktig.

MOPSANSIGTE, n. 4. (fam.) Ansigte, likt en mops' fysionomi.

MOQUERA SIG, måkëra, v. r. 1. (fr. se *Moquer*) *M. sig öfver*, häna, förhäna, bespotta, visa förakt, med spotskhet sätta sig öfver.

MOR, m. 3. I. (lat. *Maurus*) *M-er*, ett folk i norra Afrika, med svartbrun eller olivfärgad hy. (Fam.) *Svart som en M.*, med mycket mörk hy.

MOR, adv. II. Se *Mol*.

MOR, m. 2. III. 1) (ford. och ännu såsom provinsord) Sumpig mark; äfv. stor, tät och mörk skog. — 2) (topogr.) Mosse, genomskuren af sand- eller leråsar, hvilka någon gång uppstå i dagen, stundom bekläde med moss.

MOR, IV. Se *Moder*.

MORAL, -ål, m. 3. (lat. *Moralis*, af *Mos*, sed) 1) Sedelära. — 2) Sedlighet. *Han har hvarken religion eller m.* — 3) Förmaning rörande något som angår sedligheten, sedlig lärdom, sedelära. *Af den historien är en god m. att hämta. M-en i en fabel. Gifva någon m-er.*

MORALFILOSOFI, -ål --- fi', f. sing. Lära om människans högsta ändamål och deraf följande regler för hennes fria handlingar. [— philosophie.]

MORALISERA, v. n. 1. (föga brukl.) Anställa II.

betraktelser öfver ämnen, som höra till sedeläran. — V. n. (fam.) Gifva någon moraliska lärdomar. — *Moraliserande*, n. 4. o. *Moralisering*, f. 2.

MORALISK, a. 2. Se *Sedlig*.

MORALISKT, adv. Sedligt.

MORALIST, -- i'sst, m. 3. Sedelärare.

MORALITET, --- ét, f. 3. Sedlighet.

MORALKAKA, f. 1. (fam. skämtv.) Förmaning, lärdom, som gifves någon i sedligt afseende.

MORALLAG, -ällåg, m. 2. Sedelag.

MORALPRINCIP, -ålprånngsi'p, m. 3. Sedlighetsgrund.

MORALTEOLOGI, -ålteåljå'i', f. sing. Läran om människans förhållande till Gud. [— theo —.]

MORAS, -ås, n. 3. o. 3. (af *Mor*, III, 4) Sumpig obrukad mark af större vidd, hvars öfre lager är antingen dy, eller uppöres af torf uppöfver ett lager af lera, som ej låter vattnet tränga djupare ned i jorden. [Morast.]

MORASIG, a. 2. Full af moras. *M. mark*. [Morastig.]

MORBRÖDER ell. **MORBRÖR**, mörrbrorr o. mörrbrorr, m. 3. pl. — *bröder*. Moders broder. I äldre lagstil brukas *Moderbroder*.

MORD, n. 5. Det brott, som begås, då någon med berådt mod dödar en af staten skyddad person (hvertill äfven foster räknas), eller afhänder sig sjelf lifvet. Skiljes ifrån *Dråp* deruti, att det sednare icke är öfverlagdt. *Begå ett m. M. på en tyrann. Härja med m. och brand.* — Bildar åtskilliga sammansättningar, såsom: Fader-, Broder-, Konungamord, m. fl. — *Ss. M-an-slag.*

MORDBLOSS, n. 3. Se *Mordfackla*.

MORDBRAND, m. sing. Brand, som anläggas med uppsåt att skada göra.

MORDBRÄNNARE, m. 3. En, som begår eller begått mordbrand.

MORDDOLK, m. 2. Dolk, hvarmed ett mord begås eller dertill ämnad.

MORDENGEL, m. 2. pl. — *englar*. Engel, utsänd, för att döda. Säges isynn. om den, som enligt bibeln, af Gud utskickades, för att om natten döda allt förstödt i Egypten.

MORDFACKLA, f. 1. Fackla, hvarmed mordbrand antändes.

MORDGALLERI, --- ri', n. 3. (fortif.) Galleri under betäckta vägen vid en fästning.

MORDGERNING, f. 2. Se *Mord*.

MORDGEVÄR, n. 3. Se *Mordvapen*.

MORDGIRIG, a. 2. Som drifves af begär att mörda.

MORDGIRIGHET, f. 3. Begär att mörda.

MORDHISTORIA, -- stória, f. 3. pl. — *rier*. Berättelse om en mordgerning.

MORDISK, a. 2. 1) Som älskar blodsutgjutelse. *En m. människa. M-t sinne.* — *Syn.* Mordgirig, Blodgirig. — 2) (om sak) Som förorsakar många människors död. *M. strid.* — *Syn.* Blodig.

MORDJERN, n. 3. Skärande verktyg, som kan användas till att döda en människa, såsom: knif, dolk, sabel, värja. Brukas mest poet. o. i högre stil.

MORDKÄLLARE, m. 3. Se *Mordgalleri*.

MORDSTÅL, n. 3. Se *Mordjern*.

MORDVAPEN, n. 3. Vapen, som begagnas eller kan begagnas till en människas mord.

MORELL, morå'll, m. 3. En sort stora, runda, mörkröda, saftiga körsbär. — *Ss. M-träd.*

MORENKOPP, mörånknå'pp, m. 2. (t. *Mohrenkopf*) Jerngrå skimmel med svart huvud.